Gemeente Amsterdam

4.16 Wat stopt er als we geen extra geld ter beschikking stellen voor bibliotheken en welk bedrag is er nodig om terugval te compenseren?

Antwoord (max. 1 A4)

In 2026 ontving de OBA de volgende subsidies van de gemeente Amsterdam:

- **Leesoffensief (de OBA op School):** **€ 1.307.635,-**
- **OBA Ontwikkelbegroting:** **€ 1.445.000,-**
- **Exploitatiesubsidie 26 locaties:** **€ 29.547.739,-**
- Huursubsidie OBA Oosterdok: € 4.717.851,-
- Leef en Leer: € 491.303,-
- Informatiepunt Digitale Overheid (IDO): € 847.611,-
- Decentralisatie uitkering Rijk: € 2.748.647,-

Totaal subsidies gemeente Amsterdam: **€ 41.105.786,-**

De subsidies worden volledig gedekt door gemeentelijke middelen met uitzondering van de decentralisatie uitkeringen van het Rijk bestemd voor de bibliotheek en de Informatiepunten Digitale Overheid.

Er is momenteel bij de OBA 1 ongedekt vraagstuk, de structurele bezuiniging op de exploitatiesubsidie OBA. Daarnaast zijn er twee vraagstukken met dekkingsmogelijkheid, maar die nog een bestuurlijk besluit vragen.

1. **Structurele bezuiniging op exploitatiesubsidie - vanaf 1 januari 2031**
   In 2021 is in het kader van het programma Sterker uit de crisis een structurele bezuiniging aangekondigd op de OBA van -€ 1,5 miljoen per jaar. Deze is in meerdere stappen getemporiseerd tot en met 2030. Vanaf 2031 staat er nog een structurele taakstelling op de subsidie van - €1 miljoen op de gemeentebegroting ingeboekt.

   Als deze structurele bezuiniging niet wordt teruggedraaid zal dit waarschijnlijk leiden tot het sluiten van 2 bestaande locaties. Dit heeft consequenties voor de beschikbaarheid van openbare bibliotheekvoorzieningen voor een grote groep Amsterdammers.

   Naar verwachting gaat per 1 januari 2027 de herziene WSOB (Bibliotheekwet) in. Belangrijk onderdeel van de wet is de zorgplicht van gemeenten voor het realiseren van voldoende toegankelijke bibliotheekvoorzieningen voor elke inwoner. Het normenkader bij deze wet gaat bij een grote gemeente als Amsterdam uit van een bibliotheekvoorziening per 28.000 inwoners. Gemeentes ontvangen hier sinds 2025 vanuit het Rijk € 2,90 per inwoner voor als decentralisatie-uitkering, voor de Gemeente Amsterdam is dit een bedrag van €2,75 miljoen. Het is de bedoeling dat deze wordt uitgegeven aan de bibliotheekvoorziening, maar dat is niet verplicht. De vorige wethouder heeft aan de OBA toegezegd dat vooralsnog wel te doen. Strikt genomen zit er geen geld specifiek voor bibliotheken in het gemeentefonds. De Rijksmiddelen zijn niet voldoende om de gestelde norm ook te realiseren. Indien de bezuiniging doorgezet wordt en er locaties moeten sluiten, voldoen we niet meer aan dit wettelijke normenkader.

   Aanvullend komt hiermee de exploitatie van het nog te openen Verhalenhuis in het geding. Deze vervanging van de locatie OBA Osdorp wordt momenteel gebouwd door de gemeente Amsterdam en gaat naar verwachting eind 2027 open.

Benodigde financiering voor terugdraaien bezuiniging: **€ 1 miljoen structureel per jaar vanaf 2031**.

Vraagstukken met dekkingsmogelijkheid, maar nog geen bestuurlijk besluit:

2. **De OBA op School (programma Liefde voor Lezen)**
   In het coalitieprogramma 2022-2026 is een leesoffensief aangekondigd om de teruglopende scores van Amsterdamse kinderen voor leesvaardigheid tegen te gaan. Onderdeel van dit leesoffensief is het programma de OBA op School. De OBA heeft op 130 scholen het programma OBA op School kunnen starten. De gemeentelijke financiering loopt tot 31 december 2026. Zonder een nieuwe gemeentelijke subsidie moet de OBA al per schooljaar 2026-2027 het programma op 60 PO-scholen stopzetten, waardoor 18.000 kinderen geen aanvullend leesonderwijs meer ontvangen. Aanvullende programma's op vve's en mbo's worden stopgezet. Daarnaast zal de OBA zonder extra financiering leesconsulenten moeten ontslaan. Voor de schooljaren 2027-2030 is een jaarlijkse subsidie van 1,5 miljoen voorzien. Hiervoor zijn middelen beschikbaar binnen Prog. 5/OBA, maar er is nog niet bestuurlijk toe besloten.

3. **OBA Ontwikkelbegroting (voorbereiding OBA Next)**
   De subsidie Ontwikkelbegroting voor OBA Next loopt tot 1 januari 2027. Hiervan wordt de exploitatie van het tijdelijke OBA Next lab Kraaiennest en de ontwikkeling van het definitieve gebouw en het programma bekostigd. Het definitieve gebouw OBA Next wordt verwacht in 2031. Vanaf de opening zullen er structurele aanvullende middelen voor de exploitatie van OBA Next beschikbaar zijn. Voor de tussenliggende periode (2027-2031) wordt nog een besluit gevraagd. De benodigde financiering voor voortzetting voorbereiding gebouw en programma OBA Next is € 1 miljoen per jaar (tot opening OBA Next). Hiervoor is binnen Prog. 5/OBA begroting dekking beschikbaar. Deze middelen moeten nog bestuurlijk worden bestemd voor dit doeleinde.

Financiële en personele gevolgen

De benodigde incidentele dekking voor het Leesoffensief voor totaal € 6,0 miljoen en de OBA Next Ontwikkelbegroting voor totaal € 4,0 miljoen kan worden gevonden in de middelen die beschikbaar zijn voor de OBA Next exploitatie. De opening van de OBA Next in Zuidoost staat gepland in 2031, waardoor deze middelen tot en met 2030 nog niet nodig zijn.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031	structureel
Taakstelling SSC exploitatiebegroting OBA	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Incidentele Dekking	1	1	1	1	1		
Ongedekt						-1	-1

(Programmaonderdeel 5.1)

Door de bezuinigingen uit het herstelplan "samen sterker uit de crisis (SSC)" is de OBA een taakstelling opgelegd voor € 1,5 miljoen per jaar. In het Coalitieakkoord 2022-2026 is deze structureel voor € 0,5 miljoen gerepareerd. Tot en met 2030 is het resterende structurele tekort van € 1,0 miljoen per jaar te dekken met incidentele middelen.

Als het programma Liefde voor Lezen stopt, zal dit zorgen voor afname van personeel (+-1 FTE p/jaar). De andere twee uitdagingen hebben geen gevolgen voor toe- of afname gemeentepersoneel.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met						

Gemeente
Amsterdam

starten met intensivering of beleid
Incidenteel?**
Zo ja, tot wanneer?

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.